

Uudistunut moottoripyöräkoulutus ja tutkinto

Nyt lumien sulettua ja ilmojen lämmitessä alkaa monen mieleen hiipiä ajatus moottoripyörän ajokortin hankkimisesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö on muuttanut asetusta moottoripyöraopetuksen vähimmäistuntimäärästä 1.3.2006 jälkeen aloitettavasta opetuksesta.

Ministeriön mukaan opetusmäärän korotus on tarpeellinen moottoripyörien käsittelyvaatimusten kiristyttyä. Myös moottoripyöräilijöille tapahtuneista onnettomuuksista kerätyt tilastot tukevat muutosta. Suistumisonnettomuuksien suuri määrä kertoo kuljettajien hallintataitojen puutteesta.

Ajo-opetuksen vähimmäismäärä on noussut A1- ja A-luokassa 18 ajokertaan, ja harjoitusluvan saamiseksi on hakijan saatava ajo-opetusta vähintään 8 ajokertaa, joista vähintään neljä ajokertaa on ajo-opetusta liikenteessä. A ajo-oikeuden täydentämiseksi esim. B- tai C- luokasta on ajo-opetuksen määrä vähintään 12 ajokertaa.

Uudet käsittelykoetehtävät ovat EU- direktiivin mukaisia. Työryhmässä, jossa tehtäviä kehitettiin, oli edustettuna LVM:n, AKE:n, Suomen Autokoululiitto Ry:n sekä Ajovarman Oy:n edustajia.

Uusimuotoisten tehtävien (<http://www.ake.fi/pdf/Ajokoeohje%20A%20B%20C.pdf>) arvioidaan erityisesti lisäävän valmiuksia katseen suuntaamiseen, ohjaamiseen ja riskitilanteiden hallintaan.

Uudet tehtävät koostuvat kuudesta käytännön ajotilanteisiin linkitettävistä tehtävistä, joista yksi tehtävistä on aloitettava niin, että lähtötilanteessa moottoripyörä on moottori sammutettuna seisontatuen varassa. Oppilas ottaa pyörän pois seisontatueltä ja taluttaa U-käännöksen aiotun tehtävän aloituspisteeseen.

1. Hidasajo, jossa mitataan oppilaan taitoa hallita moottoripyörä alhaisessa nopeudessa.
2. Pujottelu, jossa mitataan oppilaan taitoa kääntää moottoripyörä alhaisella nopeudella.
3. Väistö, jossa mitataan oppilaan taitoa väistää este turvallisesti.
4. Portit, jossa mitataan oppilaan taitoa hallita moottoripyörä kaarreajossa.
5. Jarrutus, jossa mitataan oppilaan kykyä pysäyttää moottoripyörä tehokkaasti ja väistää este hallitusti.
6. Hätäjarrutus, jossa mitataan oppilaan kykyä pysäyttää moottoripyörä tehokkaasti ja hallitusti.

Kaikki tehtävät on suoritettava istuen, jalat jalkatapeilla.

Kannattaa kuitenkin muistaa, että ajotaito muodostuu pääasiassa kahden eri osa-alueen hallinnasta: ajoneuvon hallinnasta ja liikennetilanteiden hallinnasta. Liikennetilanteiden hallinta ei sinällään ole uutta jo aiemmin autolla liikenteessä mukana olleelle, mutta toisaalta ehkä hyvinkin vajavaisesta moottoripyörän hallintataidosta johtuen kuljettaja joutuu suuntaamaan hyvin suuren osan huomiontarkkuustaan ajoneuvon hallintaan, jolloin liikennetilanteiden huomiointi saattaa jäädä hyvinkin heikoksi. Ajokokemuksen merkitystä ei voi liiaksi korostaa, ja toisaalta on muistettava, ettei ajokokemukseen ole oikotietä. Maltilla ja jatkuvalla harjoittelulla saa moottoripyöräilyä itselleen mukavan ja mielenkiintoisen harrastuksen.

B- ja BE-ajokortin hankinta

Yleisimmän ajokorttiluokan, B-luokan (autot max. 3500 kg kokonaispainoltaan) kuljettajantutkinnon suorittamiseksi on kaksi mahdollisuutta: suorittaa autokoulukurssi tai anoa poliisilta opetuslupa. Opetussisällöt ovat molemmissa tapauksissa samanlaiset.

Teoriaopetus koostuu neljästä eri aihekokonaisuudesta:

- Kuljettajana liikenteessä,
- Ajaminen liikennetilanteissa,
- Itsenäinen ajaminen sekä
- Ajaminen vaikeissa olosuhteissa.

Ajo-opetus muodostuu auton käsittelyopetuksesta ja ajo-opetuksesta liikennetilanteissa. Ajo-opetukseen liittyy maantiellä ajamisen harjoittelua, jonka lisäksi ensimmäisen vaiheen opetukseen on sisällytettävä ajoharjoittelua vaikeissa olosuhteissa ajamisesta erityisellä ajoharjoitteluradalla. Kuljettajaopetukseen on sisällytettävä myös pimeällä ajamisen opetus siihen soveltuvana vuodenaikana kuljettajaopetuksen ensimmäisen vaiheen yhteydessä, tai mikäli se ei ole mahdollista, toisen vaiheen yhteydessä. Autokoulussa annettava opetus valvoo AKE:n ohjeiden mukaan tutkinnon vastaanottaja.

Opetuslupa voidaan pääsääntöisesti myöntää vain saman perheen jäsenelle. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvan hakijalla on vähintään kolmen vuoden ajokokemus opetusajoneuvon luokkaan kuuluvalla ajoneuvolla sekä tutkinnon vastaanottajan ajoneuvohallinnon yksikön antamien ohjeiden mukaisesti hyväksymät tiedot opetettavista asioista. Opetusluvan hakijan opetusalan tuntemus tutkitaan ajoneuvohallinnon yksikön hyväksymää kysymysaineistoa käyttäen, jollei ajoneuvohallinnon yksikkö toisin määrää. Opetuslupa saadaan myöntää enintään kuusi kuukautta ennen kuin opetettava täyttää opetusajoneuvon luokkaa vastaavan ajokortin saamiselle säädetyt vähimmäisiän. Opetuslupa myönnetään enintään yhdeksäksi kuukaudeksi. Uutta lupaa ei saa ilman pätevää syytä myöntää. Ajo-opetus on annettava luvassa määrättyllä ajoneuvolla, joka on muutoskatsastuksessa hyväksytty

Nykymuotoinen käsittelykoe mittaa aiempaa paremmin kuljettajan ajotaitoa.

Jokainen tehtävä ohjeistetaan oppilaille ennen koesuoritusta.

Yleisimmän ajokorttiluokan, B-luokan, kuljettajantutkinto on suoritettu. Tutkintopaikkana oli tässä tapauksessa Hakuninmaa, joka samoin kuin Aleksis Kiven kadun toimipiste palvelee Helsingin aluetta. Hakuninmaa on myös Vantaan alueen tutkintopaikka.

Helsingin toimialueella eri ajoneuvoyhdistelmien ajokokeet ja niihin liittyvät käsittelykokeet on keskitetty Helsingin katsastusasemalle Hakuninmaalle.

kuljettajaopetukseen käytettäväksi. Opetusluvassa määrätyn auton on täytettävä kouluajoneuvoja koskevat vaatimukset. Opetukseen käytettävässä B-luokkaan kuuluvassa ajoneuvossa on oltava erillinen jarrupoljin opettajalle, ulkopuolinen taustapeili opettajaa varten ja turvavyöt sekä opettajaa että opetettavaa varten.

B-luokan ajoneuvolla perävaunun vetoon on joissain tapauksissa kuljettajalla oltava **BE-luokan ajokortti**. Ilman BE-ajokorttia saa vetää enintään 750 kg:n kokonaisuudessa perävaunua rajoituksetta (kevyt perävaunu). Perävaunun kokonaisuuden noustessa yli 750 kg:n ajokorttivaatimukset muuttuvat. BE-ajokortti vaaditaan, jos

1. Auton ja perävaunun yhteenlaskettu kokonaisuudessa (tieto löytyy rekisteriotteista) on yli 3500 kg ja perävaunun kokonaisuudessa on yli 750 kg.
2. Perävaunun kokonaisuudessa on suurempi kuin auton omamassa.

BE-luokan kuljettajantutkintoon sisältyy erillinen ajoneuvoyhdistelmän käsittelykoe peruutus-, kytkentä- ja pysäköinti (yhdistelmän irrotus) tehtävineen.

Tutkintoon tulevalta edellytetään B-luokan ajo-oikeus.

Kuljettajantutkinto sisältää sekä teoria- että ajokokeen.

Teoriakoe on 90-luvun puolivälissä ollut tietokoneohjattu koe, joka muodostuu 10:stä ajoneuvoluokka-kohtaisesta yleisestä kysymyksestä sekä 50:stä liikennetilannekysymyksestä. Kokelas saa palautteen kokeen tuloksesta heti kokeen jälkeen yleiskuvauksena tehtyjen virheiden laadusta ja määrästä. Hyväksytty teoriakoe on voimassa 6kk.

Ajokoe on kestoltaan 45 min. alkaen n.5 min. aloituskeskustelulla, jonka tavoitteena on luoda kontakti kokelaaseen sekä ajo-ohjeiden ym. antaminen. Ajon osuus on n.30 min. jota seuraa n.10 min. palautekeskustelu, jonka pohjana on kokeen aloituskeskustelu. Arvioitava osa-alueita ovat:

- Ajoneuvon käsittely,
- Liikennetilanteiden hallinta,
- Kevyen liikenteen huomiointi,
- Sujuvuus/suunnitelmallisuus,
- Riskien tunnistaminen ja
- Taloudellinen ajaminen.

Arvioiden yhteneväisyys tutkinnon vastaanottajan ja kokelaan välillä merkitään tutkintokorttiin.

Hyväksytyt ajokokeet jälkeen kokelas saa 2 vuotta voimassa olevan lyhytaikaisen ajokortin, jonka voimassaoloaikana tulee suorittaa ns. 2 vaiheen kurssi. Kurssi voidaan suorittaa 6 kk. kuluttua lyhytaikaisen ajokortin myöntämisestä, mutta lyhytaikainen ajokortti voidaan kuitenkin vaihtaa pitkäaikaiseksi ajokortiksi aikaisintaan 18 kk. kuluttua lyhytaikaisen ajokortin myöntämisestä. Ajo-oikeus on voimassa, kunnes ajo-oikeuden haltija täyttää 70 vuotta.

Tutkinnon vastaanottajat toivottavat mukavia ja turvallisia ajokilometrejä.

Keijo Sirkki
Ajovarman Oy
Helsingin tutkintopisteiden esimies